

Terug in de tijd Achter de gevel van... Kerklaan 17

Kerklaan 17 is beter bekend als de Sociëteit aan de Kerklaan. Hieronder gaat eerst Bert Kompanje in op de historie van het instituut en vervolgens vertelt huidig sociëteitslid mevrouw Van der Lee over de activiteiten die heden ten dage achter de gevel plaatsvinden.

In 1849 werden er op Het Loo schuttersfeesten voor handboogschutterijen georganiseerd. Veel schutterijen uit het hele land namen deel aan deze wedstrijden. Omdat er geen Apeldoornse schutterij was, werd kort na dat concours ook in Apeldoorn een schutterij opgericht. Met toestemming van de koning kreeg die de naam 'Doelen van Koning Willem III'. Omdat men naast het schieten ook voor de gezelligheid bij elkaar kwam, werd ook een sociëteit opgericht met dezelfde naam. In 1868 liet de weduwe Van Lunteren op de plek waar nu de bioscoop Tivoli staat, een nieuwe ruimte voor de sociëteit bouwen. Tot dat ogenblik werd de sociëteit gehouden in een zaal boven het logement De Arend aan de Hoofdstraat (waar nu boekhandel De Slegte is gevestigd).

Ontwerpwedstrijd voor sociëteitsgebouw

Omdat na de aanleg van het villapark rond het Oranjepark er meer goed gesitueerden in Apeldoorn kwamen wonen, was er behoefte aan meer ruimte voor de sociëteit. Op 23 mei 1878 werd daarom voor 3300 gulden een stuk grond van ongeveer 26 are aan de Kerklaan gekocht van H.C. van der Houven van Oordt. Er werd een ontwerp-

wedstrijd uitgeschreven voor een nieuw gebouw van de Vereniging Sociëteit Apeldoorn. Winnaars werden de architecten Van Gendt en Nieraad uit Arnhem. Op 10 januari 1879 werd het gebouw geopend. Achter het gebouw lagen een mooie tuin en een muziektent waar regelmatig concerten en feesten plaatsvonden. Ook kwam er een kegelbaan, die in 1924 werd vergroot naar een ontwerp van architect A.H. Wegerif. Aan het begin van de oorlog werd de Vereniging door de Duitsers ontbonden en het gebouw gevorderd. Vervolgens werd het gebouw op 3 juli 1942 voor 30.000 gulden verkocht aan de gemeente Apeldoorn, die het op haar beurt voor 1600 gulden per jaar verhuurde aan het Rijk. Door zeer intensief gebruik en door de oorlog was er veel schade aan het gebouw toen de Vereniging het gebouw in 1947 weer in handen kreeg; ook de muziektent was verdwenen. Toen er rond 1959 plannen waren om in het Oranjepark een schouwburg te gaan bouwen, heeft de Vereniging in mei 1959 nog aangeboden het gebouw en de terreinen over te doen aan de gemeente Apeldoorn onder voorwaarde dat zij de beschikking zou krijgen over de sociëteitsruimte en kegelbanen in het nieuwe Cultureel Centrum.

Bloeiende vereniging

Mevrouw Van der Lee, lid van de Vereniging 'Sociëteit Apeldoorn', vertelt bevolgen over de sociëteit: "De Vereniging Sociëteit Apeldoorn, opgericht in 1849, is de oudste vereniging van Apeldoorn. Het is een bloeiende vereniging met ruim driehonderd leden en een enthousiast bestuur. Het doel van

Het sociëteitspand aan de Kerklaan, ontworpen door de architecten Van Gendt en Nieraad uit Arnhem, werd op 10 januari 1879 geopend.

De Vereniging Sociëteit Apeldoorn telt ruim driehonderd leden die regelmatig bijeenkomen voor een sociëteitsborrel en voor activiteiten zoals kegelen, biljarten, bridgen en schaken.

de vereniging is het leggen en onderhouden van contacten in een prettige en ontspannen omgeving. Dit wordt bereikt door elkaar te ontmoeten in het sociëteitsgebouw bij een hapje en een drankje, maar vooral via deelname aan activiteiten zoals kegelen, biljarten, bridgen en schaken, die merendeels zijn georganiseerd in 'subclubs'. Elke week wordt er voor alle leden een sociëteitsborrel gehouden. Regelmatig worden er culturele activiteiten georganiseerd (museumexcursies, muziek- en zanguitvoeringen) al dan niet gecombineerd met een high tea, diner of barbecue. Overigens kan er op verzoek altijd wel geluncht of gedineerd worden in de sociëteit. Deze maaltijden en de bar worden verzorgd door een – zeer gewaardeerd – kasteleinsechtpaar.”

Er zijn ook jaarlijkse activiteiten zoals het Koningskegelen, een golfdag, schaakcompetities, biljartwedstrijden en bridgedrives. Af en toe wordt er een buitenlandse reis georganiseerd; het komend jaar gaat deze naar Jordanië en Syrië. “Een nieuwe activiteit is het opzetten van kringen over specifieke interessegebieden”, vervolgt mevrouw Van der Lee. “Er is al begonnen met een kring ICT en een kring Historie.” Een aparte groep binnen de Vereniging vormen de leden van de Business Circle Apeldoorn (BCA), opgericht in 1992. “Deze personen zijn allemaal actief in het bedrijfsleven. Zij organiseren regelmatig lezingen over onderwerpen uit de zakenwereld, en maken excursies naar bedrijven.”

Bron: Parkenblad, uitgave winter 2007